

jest (točíš svatokupci ne dar Ducha svätého, ale ducha ľži-
300 vého prijímají), dovodí se (tú řečí), kterýž ne darmo bére
se.“ To die Lev papež.

Pak Řehoř svatý, papež⁸⁷: „Kněz, když kostel skrze
penieze obdrží, netoliko kostela bud' zbaven, ale také kněž-
ského řádu (t. kněžstvie) bud' oblúpen.“

305 Opět⁸⁸ die: „Ti, kteříž svěcenie prodávají neb kupují,
knězie býti nemohú. Neb psáno jest: 'Prokleté dánie, pro-
kleté bránie, to jest, svatokupecké kacierstvie.' Protož kte-
rak, poňavadž (svatokupci) prokleti jsú a světí nejsú, světiti
jiné mohú? (jako by řekl: nemo|hú, tověz dostojně). K 192
310 A poňavadž v těle Kristově (t. v sboru svatých) nejsú (mi-
lostí), kterak tělo Kristovo dávati neb bráti mohú? Ktož
zlořečený jest, dobrořečiti kterak může?“ To Řehoř.

Opět v kázání⁸⁹ die: „Vám kněžím lkaje mluvím, že
některé z vás pro dary činiti svěcenie (žakovské) poznali
315 sine, duchovní dar prodávati a z cizích zlostí s škodú hřiecha
zisky tělestné hromazditi. I proč ku paměti vaší nepřide, což
hlas Boží die:⁹⁰ 'Darmo (t. bez peněz) ste vzěli, darmo
dávajte!'? I proč před oči rozuma svého nepokládáte, že
v chrám Vykupitel náš všed, stolicě prodavačov holubic
320 převracel jest 'a penězoměncův rozsypal penieze'?'⁹¹ I kteří
jsú v chrámě Božiem dnes, jenž holubicě prodávají, jedné
ti, kteříž penieze v cierkvi svaté od vkládanie rukú berú,
skrze kteréžto vkládanie Duch svatý s | nebe bývá dán? K 193

| Protož holubice se prodává, když kto dar Ducha svätého M 209 b
na penězích dává. Ale Vykupitel náš stolicě prodavačov
holubic převracie, neb takých trhovcův kazí kněžstvie.
Protož jest, že svatá ustavenie svatokupecké kacierstvie
tupie a je (t. svatokupců) zbaviti kněžstvie prikazují.“ To
Řehoř.

320 Opět⁹² takto die: „Když kto ani svatými se stkvě nravy,

ani od zákovstva a od lidu povolán, ani prosbú prinuzen, nestudatě (nestydlivě) Kristovo kněžstvie, jsa již kterým kolivěk hřiechem (smrtným) poškrvněn, nespravedlivým srdce milováním neb nečistými prosbami úst neb hlukem 835 (t. mocí) neb těleštnú službú neb zklamovným dárkem (jímž zklamává i se i davače o duši) biskupské neb kněžské – ne prospěchem duší, ale marné chvály žádostí jsa oblečen – dostojenstvie přijme a to ho za svého života dobrovolně 840 nevzdá a v ukrutném pokání smrt ho nenalezne, bez pochybenie na věky zahyne.“ To svatý Řehoř.

Opět⁹³ die: „Přišla k nám zlá pověst, že někteří biskupové kněžím svého biskupstvie desátkov a křesťanských obětí nedávají, ale radějie (dávají) neknežským osobám (t. laikóm), točíš sluhám svým, neb – ještě že hóře (těžšie) 845 jest – také přátelóm. Protož bude-li který potom biskup nalezen toho Božského prikázanie přestupník (t. že skrze svatého Pavla prikázáno, aby biskup chudé krmil, a zvláště kněží, jenž káží), mezi největšími kacieři a mezi najhoršími Antikristy (t. protivníky Kristovými) ne najmenší bud 850 mien. A jakož Nicenský sbor o svatokupcích ustavil jest, i ten biskup, jenž dává, i ti, jenž od něho berú, neknežie (laikové), buďto sľibem, | buďto službú, věčného pálenie 855 ohňóm buďte poddáni.“

Opět die svatý Řehoř⁹⁴: „Jakož biskupovi ruky (t. vloženie), kterúž klade, nesľušie prodávati, takéž slúha neb 860 písař nemá v svěcení (na kněžstvie) jeho (biskupově) ani hlasu (k svěcení jímž volá), ani písma (listov) prodávati.“

Opět⁹⁵ die: „Kostel, kterýž z úmluvy (peněžitě) posvěcen (před lidem) bude, radějie vysvěcený (před Bohem) 865 než svěcený slúti má.“

Alexander papež⁹⁶ die takto: „Tací trhovci – tověz svatokupci – ne jako jiní hřiešníci mají tresktání býti, ale

od chrámu Božieho, toväz od svätej cirkvi (od sboru), dále (t. než jiní hrišníci) majú zavrženi býti. Neb jakož skrze ⁸⁶⁵ holubici ti prodavači se znamenávají, kteříž svätej vkládanie ruky prodávati | žádají: takéž skrze penězoměně kostelnieho obroka prodavači se znamenávají, kteříž dar Boží, jakož čtenie svědčí, jeskyní lotrovú činie.“ To Alexander.

Opět týž⁸⁷⁰ die takto: „Následuje svätej apoštoly a poutivé Otcě, se vším doufáním volám (křičím), že, ktož skrze svatokupectvie svěcen jest, {budto biskup}, budto kněz, budto jáhen, jest nehoden kněžstvie; {.....}> Kaifášovo (t. biskupovo, jenž na penězích jest biskupem jako Kaifáš) | ustavenie⁹⁸ a nalezenie Šimonovo (t. toho, ⁸⁷⁵ jenž jako Šimon dal jest penieze, aby moc vzal) od svatého kněžstvie jest vzdáleno.“

Svatý Remigius takto píše v kázani¹⁰⁰: „Pilně znamenati mají knězie to a ostřiehati se, aby domu Božieho v jeskyní lotrovú neobrátili. Neb lotr jest ten, ktož zisku (tělestného) zákonem (t. křestan|stvim) hledá, z přípravy ⁸⁸⁰ svatosti (t. ukazuje skutky, jako by byli svati) pilen jest přičiny trhovstvie. Protož mají se strachovati ti, aby, jakož oni (židé) z chrámu tělestného jsou vyvrženi, též i tito aby z chrámu duchovnieho nebyli vymietáni. Neb každý den ⁸⁸⁵ Pán v dóm Otcě svého, v svatú cirkvev, vchodí a zanepráždňené zisky mrzkými vymietá a jednoho hriecha (t. svatokupectvie) má (t. viní) prodavače i kupce (tověz jedniem hriechem oba viní, ač móż jeden tieže hřišiti než druhý). Neb prodavači jsou ti, kteříž svatá svěcenie (na kněžstvie i na ⁸⁹⁰ jiná dostojenstvie) za penieze dávají; ale kupci jsou ti, kteříž za spravedlivost (t. za úřad Boží) penieze dávají, a dadúce penieze podacím (těm, jenž podávají), kupují (sobě) hriech. Znamenáno má býti, že se die (ve čtení): ‘Stoly penězoměncův a stolicě prodavačov holubic převracel jest’. Neb

895 co skrze stoly penězoměncův jedné oltáři se znamenávají, kteřížto oltáři (protože jimi z lakomství peníze těžie) lakomstvím zlých kněží stolové činie se penězoměncův? Co skrze stolicě prodavačov holubic jedné mistrské (t. prelátské) dóstojenství v cierkvi (v sboru křesťanském) se 900 znamená, kteréžto když k zisku (těleštnému) uhne se (ukřiví se), v nic se obrátí (t. že se zmaří)? (Věz, že stolicě prodavačov holubic jest každé dóstojenství, v němž kto sedě, t. jsa, prodává dary Ducha svatého. A tak ač apoštolství Jidášovo, jelikožto bylo jest od Boha, jest dobré, avšak 905 lakomství Jidášovo učinilo jest je stolicí toho, jenž jest holubicí prodal. Též papežství, biskupství, kněžství i jiné dóstojenství.) A co skrze holubicě jedné Duch svatý se znamená, jenž se nad Pánem (Ježíšem) křtěným v podobství holubicě ukázal? Akteří jsú, jenž holubicě prodávají 910 jedné ti, kteříž Ducha svatého (t. dary Ducha svatého, jako křest, zpověď, svěcenie) skrze ruky vloženie na penězích dávají? Ale Pán stolice prodavačov holubic převracie, neb takých kněží peníze ruší. Neb kterýž kolivěk biskup dar Ducha svatého prodává, ač před viděním lidí biskupským 915 rúchem stkvie se, již před Božima očima kněžství jest zbaven. Protož i svatá ustavenie svatokupecké kaciěřství klnú a kněžství zbaviti prikazují | ty, kteříž, dadúce dar duchovní, zisku hledají.“ To vše svatý Remigius píše, svatého Písma pilný vykladač.

920 Svatý Ambrož¹⁰² die takto: „Nalézají se všelice mnozí, tržením daru chciece kúpiti dar Ducha svatého, když peníze dávají, aby biskupského řádu povýšenie vzeli, zapomenuvše slov Petrových, jenž jest řekl¹⁰³ k Šimonovi: ‘Peniezi tvoji budete s tebu k zatracení, že si se domněl, by dar Boží za peníze vzal.’ (Věz, žeť Ducha svatého, jenž jest Bóh, tohoť ani dáti mohú knězie ani prodati, aniž se do-

mněji, by chtěli toho Ducha prodati, než dary ty prodávají,
když z peněz je vedú.) Proto že i v obyčejí jest tak veliká
zlost (svatokupectvie), i že věčích (t. svatých) často mečem
930 (t. pomstú) uřezána (t. potupena) jest, a my také k té ráně
znamenité ohnivé – jenž zůstává ještě – příkládáme železo
(t. pomstu kletbú), ustavujice plně, aby každý, jenž | za *M 210 b*
dóstojenstvie daru Božieho který kolvěk dar by dal | a byl *K 201*
ohlášen, od toho času aby věděl, že kletby pohaněním jest
935 potupen a od účastnosti těla Kristova i krve odlúčen, po-
ňavadž vědomo jest Kristovi, že prokletý učinil jest hříech.“

Opět die svatý Ambrož¹⁰⁴: „Toť jest, čehož želém, že
arcibiskup tělestowně (t. z žádosti tělestowné) biskupa jest učinil,
neb jest pro peníze duchovně malomocného (svatokupcě)
940 v úřad postavil. Peniezi – řekl jest (Petr) – tvoji budete s tebú
k zatracení, že dar Ducha svatého za peníze si kúpil a
otměnu divnú k zatracení duší dokonat si.“ To Ambrož.

Opět¹⁰⁵ die: „Jistě očima tělestownýma zdá se jako biskup
veliký, a Božím viděním vidí se malomocný veliký; za pe-
945 nieze dobyt jest nehodného biskupstvie a před Bohem
ztratil jest vnitřního člověka; tělo vzalo jest dóstojenstvie
a duše ztratila jest poctivost.“

| Opět¹⁰⁶ die: „Když jest svěcen k biskupství, co jest dal, *K 202*
bylo jest zlato; co jest ztratil, byla jest duše. Když jest jiného
950 světil, co jest vzal, bylo jest zlato; co jest dal, bylo jest malo-
mocenstvie (t. svatokupectvie).“

Innocencius papež¹⁰⁷ takto píše: „Ač kto [neb ktož]
prebend neb převorstvie neb děkanstvie neb dóstojenstvie
některého kostelnieho neb svátosti které kostelnie, jakožto
955 křížma neb oleje svatého a svěcenie oltářův neb kostelův,
skrzě zlořečenú žádost lakomstvie penězmi dobyt jest, dó-
stojenstvie zle dobytého buď zbaven, a kupec i prodavač
i přimlůvcě škralůpem pohaněnie buďte poraženi. A ani za

ztravu, ani z ktorého obyčej, i napřed (před svěcením)
960 i potom (po svěcení) co buď nuzením žádáno (t. nic nežádati
má kněz), ani on dáti směj, nebť svatokupectvie | jest; ale K 203
svobodně, bez kterého kolivěk umenšení, daného dósto-
jenství a dobrodienství požívaj.“ To Innocencius.

Také v Ustaveních¹⁰⁸ takto psáno jest: „Ustavujeme,
965 aby, jakož od svěcenie kostelův a od svěcenie žákův nic nemá
bráno býti, tak také ani za balsám (jež světie s olejem), ani
za sviece, jež by kupovali, aby nic knězie nedávali (bisku-
póm), kteříž křížmo mají bráti (od biskupa). Protož bisku-
pové za statky kostelnie balsám nechť kupují a sviece, každý
970 v svém kostele.“

Opět sbor Triburský¹⁰⁹ die: „Povědieno jest, že
obyčej jest v některých miestech, že za vzětie křížma pe-
nieze dávají, také i za křest i za těla Božieho přijímanie.
Ty (t. obyčej) za svatokupectké kacierství potupil jest
975 svatý sbor a proklel jest, a aby potom ani od svěcenie, ani
za křížmo, ani za balsám, ani za | pohřeb, ani za těla Božieho
přijímanie, aby co bylo | nuzením vzato, ustavil jest; ale aby M 211 a
darové Boží (již jmenovaní) vděčným (t. bez peněz) rozdá-
vaním dávání byli, tak ustavil jest sbor.“ A že svatokupci
980 chtěie sě obyčejem od hřiecha vymluviti, protož znamenitě
Innocencius¹¹⁰ položil jest, aby „ani z kterého obyčeje
co napřed neb potom nuzením bylo žádáno, neb svato-
kupectvie jest.“

A opět die Innocencius¹¹¹: „Mnějí, by proto slušelo,
985 že by zákon smrti (t. hřiech) z dlúhého obyčeje byl hodný,
domnievají sě neznamenajíce, že tiem těžší jsú hřieši, čím
déle nezčastnú duši držíe svázanu.“

Svatý Augustýn¹¹² die: „Zle někteří, jež rozum (t. dó-
vod dobrý) přemáhá, před nás kladú obyčej (t. jímž sě | za- K 205
990 mietají), jako by obyčej věcí byl než pravda, a že by

v duchovních věcech nemělo býti následováno to, což lepší jest a od Ducha svatého zjeveno jest.“

Opět¹¹³ die: „Viece pravdu než obyčej následovati máme, protože obyčej rozum a pravda vždy přemáhá.“

995 Cyprianus, slavný mučedlník¹¹⁴, die: „Obyčej bez pravdy starý blud jest; protož opustiee blud, následujme pravdu.“

Opět¹¹⁵ die: „Aniž jíti musíme po obyčejí člověka, ale po Boží pravdě.“

1000 Ambrož svatý¹¹⁶ die: „Noviny každé, jichž jest Kristus neučil, spravedlivě tupíme, neb věřícím (křesťanóm) cesta jest Kristus.“

Svatý Řehoř¹¹⁷ die: „Poňavadž Pavel die¹¹⁸: ‘Založení jiného nižádný nemož položiti kromě toho, kteréž položeno jest, čjenž jest Kristus Ježíš’, z toho se dovodí, že kdež Kristus nenie založení, nižádné dobré věci nenie ustavenie.“

Svatý Isidorus¹¹⁹ die: „Obyčej dóvodu postup; zlý obyčej zákon a rozum přemáhaj.“ To Isidorus.

1010 Toto písmo vážiee, ó knězie a žáci, „složte prvnější obyčej starého člověka, kterýž ruší se vedlé žádosti bluda, a obnovte se duchem myslí své“; tak die svatý Pavel k Efezským v IIII. kapitule¹²⁰. Upadli-li ste kteří v svatokupectvie, pokánie čňte; a kteří jste čísti od malomocnosti¹⁰¹⁵ stvie (svatokupectvie) smrtedlného (jenž duši mrtví), varujte se ho snažně, nebť leze šeredný hnis po kněžstvu i po světském lidu, trutit papeže, kardinály i biskupy. Protož varovati se mají, aby obrokův za dary, za služby a z přiezní tělestných neb světských nedávali, aby zákův, kostelův,

1020 oltářův, příprav kostelních a kalichův z peněz nesvětili, a ruků z peněz nekladli. Varujte se, žáci, | aby svěcenie a obrokův za dary a za službu nepřijímali. Varujte se, knězie,

jenž zpoviedáte, rozhrěšujete, mše slúžite, kážete | neb jiné
 posvátné věci dáváte. Varujte se, písaři a biskupští služeb-
 1025 níci, aby nebyli jako Gezi. Varujte se, kteří v zákon zvláštní
 vhodíte; takéž varujte se i ti, kteříž jiné do zákona takového
 přijímají. Varujte se, všickni knězie i žáci, chtieti směniti
 který kolivěk úrad duchovní nezřízeně za časný požitek.
 Nežádajte od pohřebu, od těla Božieho přijímanie, za oddá-
 1030 vanie, za olej, od bířmovanie, od křstu, od těch věcí, o nichž
 již řečeno jest a zjevně psáno jest v práviech¹²¹⁻¹²³. Va-
 rujte se, řečníci, písaři a vládaři – poručníci svatokupcův.
 Varujte se i jiní, aby účastni nebyli pomoci, přimluvů neb
 kterak kolivěk z přivolenie. A vězte, že svatokupci jsú
 1035 | největší kacieři, jenž také od zevnitřních lidí (t. od lajkův,
 jako die Výklad na to slovo) mají potlačeni býti, a že před
 Bohem jsú kletí, ssazeni, a že nedóstojně a potupně (k po-
 tupení věčnému) sobě slúžie, a že, jedné ač vzdadúce obroky
 káti se budú (t. nebudú-li se káti), u věčné zatracenie
 1040 uběhnú.

Protož v Ustavení¹²⁴ takto světi zavierají (t. řečí svú
 ukazují): „Protože dóvodem Lva papeže svatokupci nic
 jiného jedné ducha lži přijímají; vedlé svatého Řehoře
 svatokupci kněžstvie nestojí, žehnánie jich v zlořečenstvie
 1045 se obracuje, jest s nimi kletba dávanie (kleté) a bránie (kleté),
 poňavadž svati nejsú, ani v těle Kristově (v sboru svatém)
 ustaveni (t. milostí), poňavadž jsú zlořečení, ani jiných
 světiti mohú, ani těla Božieho dávatí, ani bráti, ani jiných
 žehnati mohú; vedlé svatého Ambrože kletbú potupeni jsú
 1050 a účastnosti těla a krve Kristovy zbaveni jsú, poňavadž
 zlato se béře a malomocenstvie se dává, neb ne|vyčistědná K 279
 (t. že nemož lehcě býti vyčistěna) jest vina prodávanie
 služby (duchovnie); vedlé Kalcedonského sboru, z takého
 (t. svatokupeckého) svěcenie že nic neprospievají, súzeni

1065 jsú; vedlé Gelazie papeže v Šimonovo zatracenie uvaluji
sě; vedlé Řehoře Nazanského v svatém řádu (kněžském)
ostati nemohú, ani k němu navraceni býti; od Elizea
proroka malomocenství obliti jsú; od Petra (apoštola)
v zatracenie odsúzeni sú; a od Krista z chrámu vymetáni
1060 sú: což jiného svatokupec svatokupci svým svěcením móż
dáti, jedné což Innocencius o některých kacierích svědčí,
řka: 'Kteríž dar Ducha svatého, ježž sú byli vzěli, ztratili sú,
dáti jeho plnosti nemohú, kterážto (t. plnost Ducha sva-
tého) velmě prospievá (když jest) v svěcení (kněžském),
1065 kterážto (plnost Ducha svatého) svým kacierstvím ztra|tili K 210
sú'?" To vše pořád psáno jest v Ustaveních.

Znamenáno má také býti, že jme|novitě *Balaamite* slovú M 212 a
ti, ježž kází z lakomstvie, od Baláma řečení, o němž psáno
jest v knihách Numeri¹²⁵ a v druhé epištole Petrově
1070 v II. kapitule¹²⁶, kdež die: „Srdce zvykalé lakomstvím
majíce, zlořečenstvie synové, opustivše cestu pravú blúdili
sú, následující Baláma z Bozor, ježž mzdu zlosti (penieze
za kletbu zlú) miloval jest.“

Gezite jmenovitě sú ti, kteříž po daném daru dary nu-
1075 ziece (napominaním) berú, jako Gezi, o němž psáno jest
v čtvrtých Králových knihách v V. kapitule¹²⁷.
A o těch Petr Damianus¹²⁸ takto die: „Jsú někteří, kte-
řížto ani prvé, nežli svěcenie (kněžského) dadie službu, ani
před skonáním súdu (t. ani prvé, než světie kterou věc, jako
1080 žáka, kostel, oltář; ani prvé, než súdie) nižádné sú neučinili
ú|mluvy; ale potom jako od dlužníkův nuzně žádadí, a aby K 211
vydřeli dary, náramně pilni jsú: ti Gezi hřiechem jisti
budte, ježž, když jest byl Náman uzdraven (od malomo-
censtvie) a již se vracoval (domov), za dar Ducha svatého
1085 (za uzdravenie) peněz směl jest (Gezi) požádati. A jakož on
(Gezi) ne jinú ranú než malomocenstvím poražen jest byl,

kterézto (malomocenstvie) lidi lúciło jest od měst (aby v nich malomocní nebydlili): tak tento (svatokupec) ne leh-
kým, ale tím hnísem hřícha zpržněn bývá, kterýžto
1090 (hříech) od cierkvi svaté odlučuje posvátných věcí (od těla Božíeho, od účastnosti duchovnie milosti).“ Tak píše Petrus Damiani.

Scariotite neb *Iudite* slovú jmenovitě ti, kteříž dar Boží prodávají, ponuknutím neb zjevně řkúce: „Co mi chcete
1095 dáti, a jáť vám posvětim, mši od|slúžím, moc dám, stvrdím
neb biřmuji, kázati budu neb dávati posvátné věci (křest, zpověď)?“ Protož psáno jest,¹²⁹ že „prodavači (t. svato-
kupci) jako slúhu (svého) Ducha svatého prodávají a ovšem Judášovi zrádci, jenž jest Krista židóm prodal, podobni
1100 sú.“

Symoniaci (t. Simonovi synové) také jmenovitě slovú ti, kteříž za moc duchovní neb za dar Ducha svatého póžitek tělestný, jakožto peníze neb dar neb službu, chtie dáti
neb dávají neřádně, jakož jest podal otec jich Šimon čarodějník apoštolóm peněz. Neb v Skutciech apoštol-
1105 ských v VIII. kapitule¹³⁰ die svatý Lukáš: „Když jest viděl Šimon, že kladením ruky apoštolóv dán býváše Duch svatý“ (Bóh dával, ne apoštolé, die svatý Augustýn), „podal jest jim peněz řka: ‘Dajte i mně tu moc, at, komuž
1110 kolvěk vložíím ruku, přijme Ducha svatého’.“

Aj, takť jmenovitě jsú rozděleni Balámen|ci (následovníci *K 213*
Balána, a tak synové v zlosti), Jézenci, Škariotenci neb Judášenci a Šimoněnci. Ale obecným jménem všickni slovú Šimoněnci od Šimona (po Šimonovi) jakožto od posled-
1115 níeho (v Písmě položeného) a zjevného kupcě moci Ducha svatého. Protož Mistr | hlubokých smyslů¹³¹ die: „Ač Šimoněnci jmenovitě a zvláště slovú ti, kteříž jako Šimon čarodějník nekúpedlnú (t. jenž nemož kúpena penězi býti)

milost penězmi kúpiti chtěie, a kteříž za službu svatú peníze
1120 berú jako Giezi, Jézenci slovú: avšak všickni, i ti, jenž dá-
vají, i ti, jenž berú, Šimoněnci slovú a oboji týmž súdem
odsúzeni jsú.“ Tak die Mistr.

Tyto řeči psány jsú krátce proto, aby knězie a žáci, kteréž
jest Bóh zachoval od svatokupeckého kacierstvie, jeho se
1125 velmě pilně ostřichali; a kteréž jest tiem kacier|stvim zprzil
ďábel, právě přěvrhúce své svědomie, aby se káli; a aby
oboji věčného zatracenie znikli.

Tak stojí psáno v Betlémě latině na stěnách o tom bludu,
jenž dobře slove česky ‘svatokupectvie’, jakož sem položil
1130 na počátcě této poslednie kapitoly. A skonol sem v středu
po světie Trojici v Betlémě. A knězie Pražští, i s arcibis-
kupem, vědúce, že jsem tu, a druzí viděvše mě, nestavili sú
služby Božie vedlé přikázanie papežova, jehož sú na mě
dobyli. A tak, sami jsúce neposlušni, slúžiece vedlé svých
1135 nálezkóv, jsú kleti a *profani*, to jest, jenž kněžstvie sú ztratili.
Amen.

Napsáno je těchto šest kapitol proti šesti bludům, které nakazily kněžstvo i velikou část lidu.

První kapitola, o stvoření, bojuje proti tomu bludu, jímž kněží, neznalí a svedení, pošetile se vyvyšujíce pro svátostné obětování, svádějí lid tvrdíce, že každý kněz, když slouží mši svatou, tvoří tělo Kristovo a stává se otcem a stvořitelem svého Stvořitele.

Druhá kapitola, o věření, což je úkon víry, bojuje proti tomu bludu, jímž se tvrdí, že je třeba věřiti v Pannu Marii i v papeže i ve svaté, ač přece je po pravdě třeba věřiti jenom v Boha.

Třetí kapitola, o odpuštění hříchů, bojuje proti tomu bludu, jímž se tvrdí, že kněží mohou, komu chtějí, odpustiti hříchy a zprostiti ho trestu i viny.

Čtvrtá kapitola, o poslušnosti, usvědčuje ten blud, jímž se tvrdí, že podřízení musí poslouchati svých nadřízených ve všech příkazech, dovolených i nedovolených.

Pátá kapitola, o klatbě, staví se proti tomu bludu, jímž se tvrdí, že každá klatba, ať spravedlivá či nespravedlivá, váže proklínaného a škodí mu a odlučuje jej ode všeho lidu křesťanského a zbavuje ho církevních svátostí.

Šestá kapitola, o svatokupectví, potírá a rdouší blud svatokupeckého kacířství, jímž je kněžstvo, žel, z větší části potřísněno.

M. JANA HUSI

O ŠESTI BLUDIĚCH

Znamenav šest bludův, jimiž mnozí mohli by býti zavedeni, položil sem písmo svatých v Betlémě na stěně, aby se jich lidé vystříehli: prvý blud o stvoření, druhý o věření, třetí o hříechův odpuštění, čtvrtý o poslušenství, pátý o kletbě, šestý svatokupectvie. A tak prvá kapitula jest proti prvému bludu, druhá proti druhému a tak dále.

M 201 a

K 137

KAPITULA PRVÁ

Blud o stvoření jest tento: že blázniví knězie pravie, že oni kolikokrát chtie, tělo Božie stvořie a že oni jsú stvořitelé svého Stvořitele. A tak více pravie, že každý kněz jest dostojnější než Panna Maria, matka Božie, dovodiece takto: že ona jedínú jest Boha | Ježíše Krista urodila, ale každý kněz, ten ho móż často stvořiti. A tak nebožátka vzdvíhají se dostojenstvím nad Pannu Mariji, né i nad Krista, pravého Boha i člověka, řkúce, že jsú jeho stvořitelé, a tiem vzdvížením jsúce pravý Antikrist, o němž die svatý Pavel,¹⁵ že „se vzdvíhá nade všecko, což slove Bóh“, to jest nad Krista, jenž v pravdě slove i člověk i Bóh.

K 138

A aby lépe věrní mohli řeči svatých učitelův srozuměti, a blud ten poznajíce, lépe se varovati, mají věděti:

Prvé, že stvořiti jest něco učiniti z ničehož. A tak Bóh stvořil jest nebe i zemí, i všecky věci kromě sebe z ničehož, takže nic jest nebylo před stvořením světa, jedné Bóh. Z toho jest naučenie, že každá věc, kteráž jest, a nenie Bo-

25 hem, ta jest stvořenie, a že počala jest býti. Druhé naučenie,
že jedné Bóh jest stvořitel, a jakož jest jediný Bóh, tak jest
jediný | stvořitel.

K 139

Druhé mají věděti lidé, že také stvořiti v Písmě slove něco
z jiné věci učiniti; jakož die Písmo,^b že „stvořil jest Bóh
30 člověka z hlíny zemské,“ tověz učinil jest ho vedlé těla
z země.

Pak třetíe stvořiti jest některého člověka mocí některú
neb úřadem obdařiti. A tak král tvoří rytieře, když člověka
učiní rytieřem; biskup stvoří kněze, když mu dá Boží mocí
35 kněžství.

Čtvrté stvořiti slove způsob některé věci dáti, jako malěř
dá dřevu způsob, takže způsobí, aby to dřevo bylo podobno
k člověku neb k jiné věci; a krajčí dá způsob suknu, aby
bylo to sukno pláště neb sukně neb kukla; též švec způsobí
40 kuoži, aby byla kůže třevícem; a žena v tvořidle stvoří
z sýřenie sýr; a dobrý kněz slovem Božím stvoří – tověz
zpodobí – člověka, aby byl synem Božím. Avšak ti všickni
již řečení neslovú v Písmě stvořitelé, ale slovú řemeslníci |
aneb činitelé a dělníci. K 140

45 A nižádným tiem | čtverým obyčejem, ani kterým z těch AI 201 b
nemóž kněz stvořiti netoliko Boha, ale ani těla Kristova.
Neb ani učiniti móž těla Kristova z ničehož, ani móž učiniti
ho z jiné věci. Neb tělo Kristovo, to jakž jest jednu stvořeno
od Boha v životě Panny Marie z krve jejie, tak to tělo nikdy
50 jest nezhnulo, ani kdy potom se počalo, aniž se móž znova
počieti. Protož nižádný kněz nemóž ho stvořiti z ničehož,
ani z jiné věci učiniti; také kněz nemóž ho na mši úřední-
kem učiniti, ani jemu kterého způsobu čtvrtým, jako sem
řekl, obyčejem dáti.

55 Protož blúdie knězie, kteříž mnie, by pro jich mše slú-
žení počal Ježíš neb jeho tělo znova býti; a tak blúdie

mnějíce, by byli Boží stvořitelé a důstojnější než Panna Maria, čistá bohorodič, jenž jest tělesenstvie Kristovo počala, potom | Boha pravého člověka urodila, ač jest K 141
60 božstvie ani počala ani urodila. A proti těm bludům jest o stvoření tato prvá kapitula v Betlémě na stěně napsána:

STVOŘITI

Svatý Augustýn¹ die: „Nenie slušné nikterého stvořitele jedné Boha věřiti ani nazývati.“

65 Augustýn: „Ani dobří, ani zlí anjelé mohou býti stvořitelé které věci.“

Damascenus: „Ti, kteříž pravie, že anjelé jsou stvořitelé které věci, jsou usta otcě svého dábla, jenž lhář jest i otec (t. činitel) jeho (t. hříecha).“

70 Anselmus: „Sám Bóh stvořitel jest.“

Bernard v kázání k Petrovi papežovi: „Tělo Kristovo nerodí se, neplodí se, netvoří se, ale v rukú kněžských spolu činí se.“

75 Točíš, že Bóh svú mo|cí, slovy svými, kteráž die kněz, K 142 činí, že v rukú kněžskou spolu bývá i tělo Kristovo i způsob chleba; ale ani se tu tělo Kristovo rodí, ani stvořuje, neb nepočíná se znova, ač posvátně tu počne býti.

Protož, kněže, měj na tom dosti, že jsa bez hříechu smrtedlného, když mši slúžíš, obětuješ tělo Kristovo k Boží chvále za lidské i za své hříechy, jehož ty těla nemůžeš stvořiti, ale Pán Ježíš,^c řka ta slova skrze tě: „To jest tělo mé,“ učiní, že chléb bude tělem jeho; též řka: „Tento kalich,“ to jest víno v kalichu, „jest krev má,“ učiní, že víno bude krev jeho. A jistě, kněže, dosti tobě jest, když 85 důstojně jako věrný slúha obětuješ svému Spasiteli tu drahú

a dostojnú obět, a čím pokornějie a s věcí žádostí, tiem dostojnějie; a čím se více chlubiš, tiem se více tupíš a nejsi hoden oběťovati té oběti.

K 143

KAPITULA DRUHÁ

90 Druhý blud jest o věření tento: že velé knězie věřiti v Pan-
nu Mariji, v svatě a v papeže, nerozumějice, že jiné jest
věřiti v kterú věc, jiné věřiti o té věci, a jiné věřiti té věci.
U příkladě: Aj, jiné jest věřiti v Boha, jiné o Bohu, a jiné
Bohu. V Boha věřiti jest, vieru majice Boha najviece milo-
95 vati; ale o Bohu věřiti jest, Písmo, jenž o něm jest, za pravé
mieti; a pak Bohu věřiti jest, vše, což Bóh die, za pravdu
mieti. Z toho máš, že ktož Boha najviece nemiluje, ten, ač
všemu Písmu, že pravé jest, věří, však v Boha neb v Bóh
nevěří. Tak věří ďábel a každý křěstan, kterýž jsa v hříše
100 smrtedlném drží, že Písmo svatě jest pravé.

Druhé máš z toho, že v nižádnú věc kromě Boha nemáme
věřiti, protože nižádné věci kromě Boha nemáme najviece
milovati. A tak nemáme v Pannu Maří, matku Boží, věřiti,
neb jie nemáme najviece milovati; ale máme o ni věřiti, že
105 ona, ostavši pannú čistú mocí Boží Boha, Ježíše Krista,
nám k spasení jest urodila, a že ona po Pánu Ježíšovi jest
jedna osoba zvláštnie, najdostojnějie i nad anjela každého,
i nad každého apoštola, i nade všechny panny, mučedlníky
i kněží; kromě toho, že cierkev svatá, jenž jest sbor všech
110 vyvolených k spasení, kteréhožto sboru Kristus jest hlava
a Panna Maria úd, ta řku cierkev svatá, jenž jest chot Kris-
tova zalíbená, jeho krvi vykúpená, jenž v súdný den bude
konečně vycišťena, takže bude bez vrásky hříecha smrtedl-
ného i bez poškrvny hříecha všedního i bez každého ne-
115 dostatku tělestného v každém svém údě: ta žena, jenž také

slove panna, pretože tak ostane s Kristem na veky čistá, jest dostojnějšie než Panna Maria; ale nižádný jiný člověk, | kromě Ježíše, syna jejieho, nenie dostojnějši nežli velebná Matka Božie, bez nič než nenie komu z nás spasenie. Aj, tak máme o ní věřiti. A také máme jí věřiti, že což ona jest rekla, to jest pravda.

Těž věříme o svatém Petru Písmu, že jest byl krivý přisezník a že se kál, Kristov zákon konečně zachoval; a věříme, že což jest Duch svatý skrze něho mluvil, že to jest pravda, a tak věříme jemu v tom; ale když jest sám od sebe lhal a krivě přísáhl, tomu nevěříme, neb toho za pravdu nemáme, ale za lež. Těž i o jiném svatém, i o papeži, povie-li nám pravdu, poznajíce ji, věříme jemu; pakli lež praví, tehdy nemáme jemu věřiti. A tak věříme o svatých a svatým, ale nevěříme, aniž máme věřiti v svaté. A proto stojí v Betlémě takto psáno:

VĚŘITI

Augustýn svatý² | die: „Ne ihned, kto věří jemu (t. Kristovi), věří v něho; neb i ďáblové věrie jemu, ale nevěrie v něho. Opět také o apoštolých jeho řeci můžeme: ‘Věříme Pavlovi, ale nevěříme v Pavla; věříme Petrovi, ale nevěříme v Petra’. Neb věřícimu (člověku) v něho (t. v Krista), jenž spravedliva činí hříšného (odpúštie hriechy), počtena bývá (věřícimu) jeho viera k spravdnosti.³ | Co jest tehdy věřiti v něho? Věriece milovati, věriece jeho se přidržeti, věriece v něho jíti (prospieváním lásky) a údóm jeho se vtěliti. Protož tatoť jest viera, jiežto od nás žádá Bóh.“

Béda svatý⁴ na to Písmo, ješto apoštol⁵ die: ‘Věřícimu v něho, jenž spravedliva činí hříšného,’ takto die: „Jiné jest věřiti v Boha, jiné věřiti Bohu, jiné

věřiti Boha: Věřiti v Boha jest věřice milovati (žádostí), věřice v něho jíti (prospieváním), věřice se ho držeti *K 147* (do smrti milováním) a jeho údóm (t. svatým) se vtěliti (s svatými býti). Věřiti Bohu jest věřiti, že jest to pravda, ¹⁵⁰ co mluví (t. Bóh); to i zlí činie (t. věrie); a my věřime člověku (lecikterému), ale ne v člověka. Věřiti Boha jest věřiti, že on jest Bóh.“

Augustýn u výkladu⁶ na ‘Věři v Bóh’, na ten článek ‘Věři v Ducha svatého, svatú cierkev obecnu’ ¹⁵⁵ die: „Znamenáno má býti, že nemá býti věřeno v cierkev, poňavadž nenie (cierkev) Bohem, ale (t. jest) dóm Boží.“

Aj, takť světi pravie, že jedné v Boha máme věřiti.

KAPITULA TŘETIE

¹⁶⁰ Třetí blud, o hřiechów odpuštění, jest tento: že mnie knězie, aby na jich vůli bylo, komuž by kolivěk chtěli hřiechy odpustiti, aby byli odpuštění, a komuž by nechtěli hřiechów odpustiti, že by jemu neby|li odpuštění; a tak *K 148* chlubie se mocí hřiechów odpuštění, nerozumějice té moci a nevěduce, že nemohú nižádnému hřiechów odpustiti, ¹⁶⁵ jedné ač jich želé a když mu Pán Bóh odpustí, ani jich mohúce zadržeti, když jich hřiešný želé, jemuž je Pán Bóh odpustí, ač oni mnie, by mu je zadrželi proti Boží vůli a proti hřiešného želení. Protož mají se knězie naučiti, že odpuštění hřiechów jest troje:

¹⁷⁰ Jedno slove svémocné, to jest, když kto, svú moci, a ne cizí, hřiechy odpúštie; a to na samého Boha slušie, jenž die skrze Isaiáše v XLIII. kapitule^d „Ját jsem ten, jenž shlazují zlosti tvé.“ A to věduce židé, řekli sú ve čtení

svatého Lukáše v V. kapitule „Kto móż odpúšťaťi
175 hriechy, jedné sám Bóh?“

Pak druhé odpúštenie hriechów slove podsvémocné, to-
věz pod svémocným najprvé; a to odpúštenie hriechów
příslušie | Kristu jelikožto jest člověk, protože člověctvie K 149
jeho jest sjednáno s božstvim v jedné osobě, kteréžto člo-
180 věctvie bylo jest příčina prvá, jíž jest člověk každý vyvolený
od zatracenie věčného vykúpen; neb Kristus, jsa pravým
Bohem a pravým člověkem, jelikožto člověk práci, utrpenie,
hanění a smrt najohavnější a najukrutnější trpěl jest pro
hriechy naše. Protož dic svatý Isaiáš v LIII. kapitule
185 hlasem všech vyvolených: „Věru neduhy naše on jest trpěl
a bolesti naše on jest nesl; a my mněli sme ho jako malo-
mocného a bitého od Boha a poníželného. A jistě on raněn
jest pro zlosti naše, potřien jest pro hriechy naše; pokánie
pokoje našeho na něm a zsinalostí jeho uzdraveni jsme.“

190 Tak die svatý Isaiáš ukazuje, kterak milostivý Ježíš trpěl
jest za ny a sňal naše hriechy. A tak odpustil | i odpúštie K 150
mocí podsvémocnú jelikožto člověk. Neb tu moc má
božstvie, a tak od svaté Trojice, a té moci tak nemóž ni-
žádný mieti kromě Krista člověka, jenž jest pravý Bóh
195 a pravý člověk; neb ktož by měl neb mohl mieti tu moc,
tehdy by musil, jsa Bohem a člověkem, veden býti k smrti,
jako beránek velmě jsa pokoren; o kterémžto beránku die
svatý Jan Křstiteľ: „Aj, beránek Boží, aj, jenž snímá
hriechy světa.“

200 Pak třetíe odpúštenie hriechów slove služebné, tověz,
protože službú duchovní bývá to odpúštenie hriechów,
jakož službú křstu svatého neb kázáním svatým, radú
dobrú, těla Božieho dávaním, modlitbú, zpovědí neb pří-
kladem života svatého. A toto odpúštenie hriechów bývá
205 od kněží a k nim příslušie, vedlé oné řeči Spasitele našeho

v XX. kapitule svatého Jana^h: „Vezměte | Ducha κ 151
svatého: kterým odpustíte hříechy, budú jim odpuštění,
a kterým zadržíte, budú zadržieni.“ A opět ve čtení
svatého Matúše v XVIII. kapitulei „Věru pravi vám:
210 kteráž kolivěk (t. hříechy) zaviežete na zemi, budú (t. hříe-
chové) zavázáni i v nebi, a kteráž kolivěk rozviežete na zemi,
budú rozvázáni i v nebi.“ A opět v XVI. kapitule sva-
tého Matúšej die Kristus cierkvi svaté v Petrovi: „Tobě
dám klíče (t. moc a uměnie) královstvie nebeského: což
215 kolivěk sviežeš na zemi, bude svázáno i v nebi, a což kolivěk
rozviežeš na zemi, bude rozvázáno i v nebi.“

Aj, již máš hříechów odpuštění: prvé svémocné, jenž na
samého Boha slušie; druhé podsvémocné, jenž na samého
Krista jelikožto člověka slušie; třetie služebné, jenž na
220 kněžjí slušie. A to třetie nemož býti bez prvého a bez dru-
hého. Protož die Spasitel v XV. kapitule svatého Jana^k:
„Beze mne nic nemůžete | učiniti.“ A že Ježíš, Spasitel κ 152
milostivý, jest pravý Bóh, protož má prvú moc, aby hříe-
chy odpúštěl; a že také jest člověk, jenž jest trpěl pro naše
225 hříechy, protož má i druhú moc, jakožto nejlepší kněz a
slúha cierkvi svaté, jenž die v XX. kapitule svatého
Matúše: „Syn člověka nepřišel jest, aby jemu slúžili, ale
aby slúžil a dal svú duši na výkúpenie za mnohé.“ A ktož
rozumie této řeči, ten móž lehčě Písmo sjednati a sváry
230 lidské rozlúčiti. Neb když die jeden, že knězie mají moc, již
mohú hříechy odpustiti, to jest pravda, že mají moc třetí,
služebnú; a když druhý die, že knězie nemají moci od-
púštěti hříechów, to jest pravda, že nemají moci svémocné
ani podsvémocné; neb ani svú mocí hříechów odpúštějí jako
235 Bóh, ani sú za hříechy světa umřeli | jako Kristus. M 203 b

Pak ještě jest čtvrté odpuštění hříechów, k ně|muž každý κ 153
člověk, kterýž rozumu požívá, jest zavázán, takže má moc

od Boha danú i prikázanú, aby odpustil hriechy svým vinní-
kóm. Neb die v VI. kapitule svatého Matúšem: „Od-
:40 pustíte-li lidem hriechy jich, odpustí také vám Otec ne-
beský hriechy vaše. Pakli neodpustíte lidem, aniž Otec váš
odpustí vám hriechův vašich.“ Tuto řeč mluvil jest Spa-
sitel, učivⁿ učedníky své i nás, kterak se máme modliti,
řiekajúce: „Odpust nám naše viny, jakož i my odpúštíme
:45 svým vinníkóm.“

A že knězie blúdie, jakož řečeno jest, protož aby se bludův
vystříhli, o hriechův odpúštění v Betlémě stojí takto psáno:

ODPÚŠTĚNIE HŘI ECHŮV

Svatý Augustýn⁷ v kázání obecném na ono čtenie
:250 ‘Prosieše Ježíše jeden zákonník,’⁸ na ono slovo
‘Odpúštějí se jie hriechové mnozí,’⁹ | vykládaje do-
K 154

vodí, že púhý člověk (t. jenž nenie Bohem) nemož hriechův
odpúštěti a že zákonník méně zlý byl jest, věřě Krista pú-
hého člověka, jenž nemož hriechův odpustiti, nežli kacieř,
:255 jenž die, by on mohl člověku hriechy odpustiti, i mluví tak-
to: „Zákonník lepší (t. méně zlý) jest byl, neb když jest měl
Krista za púhého člověka, nevěrieše, by mohli od člověka
hriechové odpúštění býti. A protož lepší židům nežli ka-
cieřóm ukázal se (zdál se) rozum. Neb židé řekli sú: ‘Kto
:260 jest tento, že také hriechy odpúštíe? Smie sobě to člověk
přitáhnúti neb sobiti lživě?’ Což die proti tomu zase kacieř?
‘Já odpúštím, já čistím, já svata činím.’ Odpověz jemu, ne
já, ale Kristus: ‘Ó člověče! Když já od židův mnien sem
člověkem (t. púhým, a ne Bohem), odpúštění hriechův by
:265 ote mne mohlo býti, nemněli sú.’ Protož ne já sobě, ale
odpo|vie tobě Kristus: ‘Ó kacieři! Ty, jsa člověkem (t. pú-
hým, a nejsa Bohem), dieš: Pod, ženo! Já tě spasím (t. spa-
senu učiním). – Já když sem mnien člověkem (púhým),

K 155

řekl jsem: Jdi, ženo! Viera tvá tě spasila'¹⁰ (neb spasenu učinila). Odpovídají, nevěduce, jakož die Apoštol,¹¹ 'ani co mluvie, ani o čem jistie'; odpovídajú a rku: 'Neodpúšťejí-li lidé hriechov, lež jest, což die Kristus¹²: Což rozviežete na zemi, bude rozvázano i na nebi.' Neviete, proč to řečeno jest? Měl jest dáti Pán (Kristus) lidem Ducha svatého, a od 275 toho Ducha svatého svým věrným odpuštění hriechov, ne zaslúžením lidským chtěl jest rozuměti, by měli hriechové odpuštění býti. Neb co jsi, člověče, jedné neduživý? A potřebuje sám zdravie, chceš mi býti lékařem? Se mnú hledaj lékarstvie! A aby to zřetlednějie ukázal Pán (Kristus), že 280 od Ducha svatého, kteréhož jest dal učedlníkóm | svým, odpúšťejí se hriechy, ne zaslúženímí lidskými, v jednom místě takto die:¹³ 'Vezměte Ducha svatého'. Ihned jest přidal:¹⁴ 'Ač komu odpustíte hriechy, odpúšťejí se jemu', to jest, | Duch svatý odpúštie, ne vy." To Augustýn.

285 Augustýn:¹⁵ „Neodjímá hriechov jedné sám Kristus, jenž jest beránek Boží, snímající hriechy světa.“

Jeroným¹⁷ na čtenie svatého Matúše v XVI. kapitule na ono slovo 'Tobě dám klíče královstvie nebeského',¹⁸ takto die: „V tomto místě (Písma Kristova) biskupové a knězie nerozumějice, něco zachvacují pýchy zákonníkov, kteří neb mnějí potupiti nevinné neb rozvázati se domnievají vinné, ano před Bohem ne súd kněžský, ale hriěšných život se hledá (t. Bóh hledí ne k súdu kněžskému, ale k životu hriěšníkóv, že želejí-li, 295 tehdy odpustí; neželejí-li, neodpustí). Čteme v Levitiku o malomocných, tu kdež přikázáno bylo ukazati se knězi, že měli-li by malomocenstvie, aby tehdy od kněží nečisti by byli (t. ukázáni): ne by knězie malomocné činili a nečisté, ale aby měli známost (uměnie ku poznání) malomocného 300 (člověka) a mohli rozeznati, který čistý a který nečistý jest.

Protož jako tam (v Zákone Starém) kněz malomocného činí (ukazuje) nečistého, takéž i tuto (v Novém Zákone) svazuje (vinného oznamuje) neb rozvazuje (nevinného) biskup neb kněz: ne ty, kteříž nevinní jsú (svazuje) neb vinní (rozvazuje), ale z úřadu svého, když hřiechóv (hřiešníkov) slyší rozličnost, vie (t. má věděti z Písma), který (člověk) | rozvázán má býti a který svázán.“ To die svatý Jeroným.

Z této řeči Mistr hlubokých smyslův¹⁹ takto zaviera (t. řeč), říká: „Teď zjevně ukazuje se, že nenásleduje Bóh cierkve sůda, kterážto zklamáním a znepoznáním druhdy súdí (t. nesúdí Bóh po kněžích a po sbořiech, jenž bývají zklamáni), ale Bóh vždy súdí podlé pravdy, i v ódpuštění vin i v zadržení.“

Ambrož²⁰ die takto: „Slovo Božie – tověz Kristus – vydává, ale ne mocí (t. svú) práv činí (hřiechóv ódpústie), točíš, podlé Výklada, nemá moci ódpuštění viny ani pokuty (t. muky) věčné, ale službu (t. má úrad) ohlašovanie (t. aby ohlašoval).“ Opět tudiež psáno jest: „Ten sám hřiechy ódpústie, jenž sám za hřiechy umřel jest.“

Tato všecka řeč zařloženie má v tomto slově Božiem, K 159 v XLIII. kapitule svatého Isaiáše:²¹ „Já sám shlazuji nepravosti a hřiechy lidské.“

A k tomu Mistr hlubokých smyslův²² die: „Z Písma (t. svatého) zdravě (t. dobře) smysliti (t. rozuměti) a řeči můžem, že sám Bóh hřiechy ódpústie a zadržuje. Avšak cierkvi (t. sboru křestánskému v knězi) dal jest moc svazovanie i rozvazovanie (t. že mají moc svázati i rozvázati). Ale jinák on (Bóh) svazuje a rozvazuje, a jinák cierkev; neb on toliko svú moci ódpústie hřiechy, že i duši čistí od vnitřnie poškrvny i od viny (od dluhu) věčné smrti rozvazuje.“ To mistr (t. die). A vykládá: „Kterým (lidem) ódpustíte

hříechy – točíš odpuštěny zjevíte (ohlásíte) – odpúšťejí se jim (t. od Boha); a kterých (lidí) zadržíte – točíš zadrženy 335 zjevíte (ohlásíte), nepobluzujíce – zadržieni sú jim.“

Aj, takť stojí na stěně | v Betlémě pro výstrahu bludów, K 160
aby lidé věděli, že nenie na vóli kněžské, aby hříechy, muž kolivěk chtie, odpustili neb zadrželi. Neb to jest na vóli a na moci | Božské, na moci Krista člověka a na skrúšení 340 neb zatvrzení člověka v jeho duši, takže má-li hříešník pravú plnú žalost na své hříechy, že jest jimi Pána Boha rozhněval, tehdy Pán Bóh zaslúžením Ježíše Krista odpustil jest jemu ty hříechy. A kněz má raditi jemu, kterak se má káti, a má jemu takto zjeviti neb povědiati: ‘Aj, milý bratře, 345 poňavadž želěš srdečně hříechów a již nechceš více hříěšiti a ufáš milosrdnému Spasiteli, žeť jest je odpustil, odpuštěnit jsou tobě hříěši: budiž dobře živ, neroď více hříěšiti a kaj se statečně, prospievaje v dobrých skutcích až do smrti.’

350

KAPITULA ČTVRTÁ

Blud čtvrtý, o poslušenství, jest tento: že mnějí druzí lidé, | by měli svých starších, jakožto biskupów, pánów, otców K 161
a jiných vládařów duchovních i světských, ve všem poslú-
chati, což přikáží, buď zle neb dobře. A toho se zvláště 355
knězie chápají, nechtiece srozuměti, že všelikú zlost Bóh
jest zapověděl a že on jest najvyšší pán. Protož když který
kolivěk člověk přikáže komu, aby učinil kterou zlost – tověz
hříech – nikoli nemá toho učiniti. Neb má více poslúchati
Pána Boha než kterého člověka v tomto světě.

360 Dále má věděti, že poňavadž všickni skutkové náši mají
býti k Boží chvále a k prospěchu spasenie našeho, protož
nemá nižádný poslúchati kterého člověka, jedné v tom, což

sě chýlí k Božiemu prikázani, k jeho radě a k jeho chvále.
A tak jakž by kolivěk znamenal člověk, že by jemu prelát
365 neb pán neb otec prikázal co, jenž by bylo proti jeho (Bo-
žiemu) prikázani neb | proti jeho radě a chvále, tak ihned
nemá ho v tom poslúchat. Neb více má vážit Božie při-
kázanie a radu Boží než prikázanie člověcie. *K 162*

A diem 'radu Boží', když by znamenal, že by Duchem
370 Božím k té radě byl napomenut a měl by hnutie veliké.
U příkladě: kdyby Kateřině prikázal papež i otec i máte,
aby muže pojala, a ona znamenala by darem Božím, že pa-
nenstvie svaté jest velikého dóstojenstvie a že má přichyl-
nost velikú, aby se v panenství zachovala, vědúc, že jest
375 rada Božie k němu těm, kterýmž ráčí Pán Bóh dáti, ta majíc
panna Kateřina poznánie a hnutie, má neposlúchat i papeže
i otcě i mateře v tom, že jí velé muže pojieti. Též velé-li
Dorotě, aby pannú ostala do smrti, a ona znamená na sobě
přichylnost velikú | k manželství a pokušenje veliká, má *K 163*
380 jich v tom neposlúchat. Neb i panenstvie i manželstvie jest
na vóli panny. Též móż býti řečeno i o vdově.

Těž brání-li papež kázati v kaplách slova Božieho, brání-li
mši slúžiti kněžím, jenž umějí kázati a žádost dobrú mají,
aby slúžili, jsúce dobře živi, nemají ho v tom poslúchat;
385 neb se to protiví i prikázani i radě | i chvále Boží. A tak *M 205 a*
někdy jest dobré neposlúchat prelátov a svých starsích.

A proto v Betlémě stojí na stěně takto psáno :

POS LU Š EN ST VIE

390 **A**ugustýn²³ praví: „Ne vždy jest zlé neposlúchat priká-
zanie vyššieho. Neb když pán prikáže ty věci, jenž Bohu sú
protivné, tehdy nemá jeho poslúcháno býti.“

Jeroným²⁴ die: „Prikáže-li pán co, ješto proti svatému
Písmu | nenie, poddán buď slúha pánu. Pakli co protivného *K 164*

přikazuje, více poslúchaj (člověk) Pána (Boha) ducha (duše
395 své) nežli pána těla.“ A málo dole je die: „Jest-li dobré
to, což císař přikazuje, učíň vóli jeho. Pakli jest zlé, od-
pověz: „Musí více poslušno býti Boha než lidí.“ A též
(t. jest) i o sluhách ku pánu, i o ženách k mužóm, i o dětech
k otcóm, že v těch věcech toliko dlužni jsú poddáni býti
400 pánóm pravým, otcóm a materám, kteréž proti Božím při-
kázaním nejsú.“

Řehoř svatý:²⁵ „Pokorní napomenuti mají býti, aby
ne více, nežli slušie, byli poddáni tak, aby hříechóv jich
ctíti připuzeni nebyli, když by chtěli více, než slušie, lidem
405 poddáni býti.“

Týž Řehoř²⁶ die: „Avšak vědieno má býti, že poslušen-
stvím nikdy nemá zlé učiněno býti.“

Krisostomus, | svatý Jan Zlatoustý,²⁸ tieže takto: κ 165

„Což tehdy, die někto, když by prelát byl zlý? I zdali také
410 poslúchati budeme zlostného? Kterak dieš? Ó jistě věz,
v při viery varuj se ho a vystřiehaj se, netoliko by člověk byl,
ale také by anjel s nebe sstúpil.“ To svatý Jan.

Svatý Isiodorus²⁹ die takto: „Když by ten, jenž
vládne, učinil což kolivěk, což od Pána (t. Boha) zapově-
415 dieno jest, aneb kázal by učiniti, aneb, což psáno jest, po-
minul by neb pominúti přikázal by, svatého Pavla odsú-
zenie vydáno má býti jemu, jenž die:³⁰ „Také ač bychom my
(t. apoštolé) neb anjel s nebe sstúpil i kázal vám jinák, pro-
kletý bud.““ A dále die: „Ač kto brání vám toho, což od
420 Pána (Boha) přikázáno jest, neb opět přikazuje činiti to, což
Pán činiti brání, vysvatečený (t. ohavný neb zlořečený) bud
všem těm, kteréž | milují Pána.“ A dále die: „Ten, kterýž κ 166
vládne, když mimo vóli Boží neb mimo to, což v Písmě
svatém zjevně přikázáno jest, die co neb přikazuje, jakožto
425 křivý svědek Boží aneb jako svatokrádcě jmien bud.“

Svatý Bernard³¹ die: „Učiniti zlé což kolivěk ač přikazuje (t. vládař), zjevné jest, že není to poslušensvie, ale ovšem neposlušensvie.“ To Bernard.

Pak v Duchovním ustavení³² jest takto psáno: 430 „Proti rádu a v neslušných věcech nižádný není dlužen, aby poslúchal.“

Opět³³⁻³⁴ psáno jest: „V nespravedlivém přikázání přelátově nemá poslušensvie držieno býti.“

| Opět³⁵ psáno jest: „Z spravedlivé příčiny hodné jest 435 neposlúchati přikázanie papežova.“ *M 205 b*

Tyto řeči s|vrchu psané mají založení v zákoně Božiem. *K 167*

Najprvé v druhých knihách Mojžiešových v XXIII. kapitule:³⁶ „Nebudeš následovati zástupa k účinku zlému, ani v súde mnohých (lidí) přivolíš k vydání súda (t. k odsúzení), aby od pravdy nepoblúdil.“

A v pátých knihách Mojžiešových v VIII. kapitule:³⁷ „Nepřidáte k slovu, kteréž vám mluvím, ani ujmete od něho. Ostříhajte přikázanie Pána Boha svého, kteráž já přikazuji vám.“

445 Opět v těch knihách, v XXIII. kapitule³⁸: „Činiti budeš, což kolivěk naučie tě knězie z Levi (tak řečeného) pokolenie, pedlé toho, což sem já přikázal jim, a naplně.“

A v prorocví Ezechiele v XX. kapitule³⁹ die Pán 450 Bóh: „V přikázaních (zlých) otcov svých nerodte choditi, ani súdov jich ostříhajte, ani se v modlách jich poškrňujete: jáť sem Pán Bóh váš, v přikázaních mých chodte | a 458 súdov mých ostříhajte a ty činite.“

A ve čtení svatého Matúše v XV. kapitule⁴⁰⁻⁴¹ Pán 455 Ježíš řekl jest k mistróm a k zákonníkóm: „Proč i vy přestupujete přikázanie Božie pro ustavenie vaše (svá), učiece učenie a přikázanie lidská?“

A opět ve čtení svatého Matúše v XXIII. kapitule⁴² die Kristus: „Na stolici Mojžiesově seděli sú mistři 460 a zákonníci. Protož vše, což koli vám řkú, zachovajte a číňte, ale podlé jich skutkův neroďte činiti.“

A k témuž Výklad na ono slovo ‘Poslúchajte vyšších svých’,⁴⁴ die: „Poslúcháno má býti vyšších a kazatelův, jelikožto učenie a nravi jich světi a věrní sú (t. k vieře 465 slušejí). Pakli od cesty upříemosti (t. vyšší) poblúdie, nečínme, což oni činie, ale což rozkazují, jedné leč by v učení poblúdili. A protož Pán (Ježíš) die: ‘Což pravie, číňte; ale což činie, neroďte činiti’.“

A svatý Augustýn v kázání⁴⁵ na ono slovo čtenie 470 svatého | Jana ‘Já jsem pastýř dobrý’⁴⁶ die: „Sediece K 169 zajisté na stolici Mojžiesově, zákonu Božiemu učie, a tak Bóh skrze ně učí; pakli své (nálezky) oni budú chtieti učiti, neroďte slyšeti, neroďte činiti: neb jistě tací svých (t. póžitkův) hledají, ne těch věcí, jenž jsú Jezukristovy.“

A v Skutciech apoštolských v IIII. kapitule⁴⁷ psáno stojí, že „knížata a starší z lidu a mistři a Annáš, knieže kněžské, a Kaifáš a Jan a Alexander a kolikož koli z pokolenie kněžského jich bieše, přikázali sú apoštolóm, aby nikoli nemluvili, ani učili ve jméno Ježísovo. Tehdy 480 Petr a Jan řekli sú k nim: ‘Jest-li to spravedlivé před Bohem vás více poslúchati než Boha, sudte; nebť nemóžeme toho, což sme viděli a slyšeli, nemluvit’.“

Opět tudiež v V. kapitule⁴⁸ Petr a jiní apoštolé tým jistým řekli sú: „Poslušno musí býti Boha více než lidí.“

485 Aj, takť stojí psáno v Betlémě, k naučení | dobrému, že M 206 a K 170 nemají lidé poslúchati svých prelátův neb vyšších, jedné v dobrých přikázáních.

Pátý blud, o kletbě, jest tento: že mnějí kněžie a lid učie,
 490 že každá jich kletba škodí tomu člověku, jehož oni klnú. Ale
 že nenie tak, vědieno má býti, co jest kletba; druhé, proč
 má býti; a třetic, kterak má býti.

Věziž najprvé, že kletba jest zlořečenie a vyobcovanie.
 A to jest dvoje: jedno spravedlivé a druhé nespravedlivé.
 495 Spravedlivé jest, když Bóh neb člověk z úřadu a řádem zlo-
 řečí člověka, a pro hřiech smrtedlný, zjevny, po napomenutí
 ohlásí hříšníka v lidu, aby s ním neobcovali, dokud hříecha
 smrtedlného neodstúpí. A tak slove 'kletba', to jest zloře-
 čenie, proto, že zlý člověk nazván jest od Boha zlým, pro-
 500 tože nedrží jeho přikázanie; ale slove proto 'vyobcovanie',
 že člověk zlý pro hřiech smrtedlný jest z obců svatě vy-
 vržený, takže v tu dobu, dokud jest v hříeše smrtedlném,
 nenie milostí svatý mezi svatými a nepožívá zaslúzenie
 cirkvi svatě v tu dobu, neb jest smrtedlným hřiechem od
 505 Boha a od sboru svatého časně odlúčen. A tak každý
 smrtedlný hříšník jest v té kletbě Boží, jenž sám zlořečí
 smrtedlného hříšníka, řka v pátých knihách Moj-
 žiešových v XXVIII. kapitule^o: „Nebudeš-li chtieti
 slyšeti hlasu Pána Boha svého, aby ostřiehal a činil všecka
 510 přikázanie jeho, přidú na tě všecka zlořečenie tato a za-
 chvátie tě. Zlořečený budeš v městě, zlořečený na roli.
 Zlořečená stodola tvá a zlořečené všecko nádobie tvé.
 Zlořečený plod břicha tvého i plod země tvé, stáda volův
 tvých a stáda ovec tvých. Zlořečený budeš vycházěje a zlo-
 515 řečený budeš vcházěje.“ Aj, takí jest | položeno zlořečenie K 172
 neb prokletie od Boha. A opět die David v psalmě
 CXVIIp: „Zlořečení, kteří odchylují se od přikázání
 tvých.“ A tak říekají kněžie každý den na primě^a a

klnú všetky smrteľné hriechníky, a tak i sami se, když, jsúce
520 v smrteľnom hriese, tak riekajú.

Z této řeči máš druhý kus: že kletba má býti jedné pro
hriech smrteľný; neb nic nelúčí a neoddeľuje člověka od
Pána Boha, jedné najprvé hriech smrteľný, jakož die
Isaiáš v LIX. kapitule: „Zlosti vaše rozdělily sú vás
525 od Boha vašeho.“ A tak člověk, když, byv v milosti Boží,
zhřěší smrteľně, tehdy odřeže se hriechem od Boha i od
svatě obce a položí se sám v zlořečstvíe a v kletbu, protože
již nemiluje Pána | Boha a Pána Ježíše. Neb die svatý
Pavel k Korintským v prvé epištole, v poslední
530 kapitule: „Ktož nemiluje Pána Ježíše, | buď zlořečený.“ K 173

Z toho máš, že každé stvořenie, když jest v hriese smrteľ-
ném, v tu dobu jest od Pána Boha zlořečené, kleté, odlú-
čené. A tak každý ďábel a každý smrteľný hriechník jest
v spravedlivé Boží kletbě, již ohlásí v súdný den, když diet
535 všem hriechníkóm nekajícím: „Jděte, zlořečení, v óheň věčný,
jenž připraven jest ďáblu a sluhám jeho.“ Aj, tať jest Božie
kletba.

Pak kletba, s níž okolo jdú knězie, jest ohlášení člověka
v lidu, že jest účastnosti posvátných věcí odlúčen a z obce
540 vyvržen. A to ohlášení činí kněz neb jiný prelát napsáním,
voláním, svéc hašením, zvoněním potvorným a jinými ná-
lezky, jako lučením kamenným, zpívaním, obraza umu-
čenie Božieho převrácením neb mrskáním a jinými oby-
čejemi, jež knězie vymýšlejí kromě Písma svatého, ne|chtě-
545 jíce mieti na tom dosti, jakož jest Spasitel Petrovi a
v něm cierkvi svatě ustavil:“ aby bratra, jenž by smrteľně
hřěsil, jednu sám napomenul a jeho potreskal; potom když
by neuposlúchal, dva neb tři přijma, aby ho potreskal; a
pak třetie, aby obci neb mnohým ho ohlásil; a když by
550 třetie obce neuposlúchal a stál v hriese smrteľném, tehdy

aby s nim neobcovoval, ale aby ho měl jako za pohana a za hříšníka zjevného, zda by tak ho od hříechu odvedl a k zákonu Božímu přivedl. Neb to kletie a vyobcovanie jest jako lékarstvie, jímž bližní má býti ne umořen, ale uzdraven na duši, jakož die svatý Augustýn^v. A tak jest svatý Pavel vyobcovati kázal^w zjevného smilníka, jenž jest s macechú hřešil, a kázal | ho dáti v moc ďáblovu, aby ho na těle K 174 trápil, aby, poznaje se v hříeše, toho želel, a tak aby duch jeho byl spasen.

550 I móż to býti, že člověk móż zlořečiti, kléti, vyobcovati člověka, s Bohem se v tom sjednaje. A to bývá, když, jsa bez hříechu smrtedlného, z lásky toho klně, kohož Bóh klně. A někdy klně, nesjednaje se s Bohem. A to činí, když 565 toho klně, jehož Bóh žehná; zlořečeným nazývá, jehož Bóh blaženým nazývá; aneb když, sám jsa v hříeše smrtedlném, klně, zlořečí, vyobcovává.

Z té řeči móż vyňato býti za třetí kus, tověz kterak má býti kletba. Neb musí to býti, aby ten člověk, jenž klně, 570 s Bohem se sjednal v příčině a v řádu: v příčině, aby klel proto, proč klně prvé Bóh, to jest pro hříech smrtedlný; v řádu, aby klel z lásky, jakož | klně Bóh, jenž jest láska M 207 c věčná. Protož když kolivěk ten, jenž koho klně, pochybí v řádu | lásky, neb bez příčiny hříecha smrtedlného klně, K 176 tehdy sám se klně, jako když klně pro svú pomstu neb pro lakomstvie neb z hněvu neb z pýchy; neb tak klna nesjednává se v řádu s Pánem Bohem.

Z toho máš, že kletba křivá jest, když klnú koho, an jest bez hříechu smrtedlného; druhé, když neřádem klnú, kterýžto neřád mnohým běží obyčejem. A tak jest nynie rozmnožena křivá kletba kněžská, že již sprostní lidé mohú jako hmatati, že viece ta kletba škodí těm, jenž klnú, nežli těm, kteří od nich kletbu trpie. Nébrž jest-li člověk nevinný

hriechem smrteľným, a zvlášté, chtie-li ho kletbú od Božie
685 pravdy odstrániť, a on stojí pevne a míle tu kletbu v pokoře
trpí, tehdy jemu ta kletba neškodí, ale prospievá k spasení
jeho duše.

A k potvrzení této řeči stojí v Betlémě na stěně takto
psáno:

590

KLETBA NEB VYOBCOVANIE

K 177

Svatý Augustýn⁴⁹ die: „Domnievaj se o Augustýnovi,
coť se kolivěk líbí, jedno samo svědomie před očima Božíma
na mě nežaluj.“

A jinde opět⁵⁰ die: „Počal si mieti jako zjevného hrieš-
695 níka bratra svého: viežeš (kletbú) jeho na zemi, ale viz, aby
spravedlivě vázal (kľel). Nebť nespravedlivé svazky ruší
spravedlnost.“

Týž k žakovstvu Iponenskému⁵¹ die: „Co škodí
člověku, že z té dcky chce jej shladiti lidská hlúpost, poňa-
600 vadž z knih živých neshlazuje ho zlé svědomie?“

Opět jinde⁵² die: „Ač pak potupíš (t. ty, ktož jsi koli-
věk) za čas od člověka (t. skrze kterého kolivěk člověka
odsúzenie neb kletbu obdržě), a ač vyřkneš odsúzenie
(t. křivé) prvého konšela | (t. vladaře, neb rádcě, neb súdcě, K 178
605 neb purgministra) na Cypriána (toho nevinného člověka, neb
na jiného kteréhož kolivěk), jinát jest stolicě zemská (t. moc,
již súdie lidé zemští), a jiná stolicě nebeská (t. moc, již súdí
Bóh nebeský); od nižšiet vezme odsúzenie, a od vyššie ko-
runu.“

610 Opět⁵³ die: „Nepravá kletba kletého neurážie, alebrž
toho, jenž kľne.“

Gelasius papež⁵⁴ die: „Na koho vydána jest kletba,
slož blud (ač jej máš), a prázdna jest (že neškodí); pakli jest

nespravedliva, ticm vicee jic tbatí nemá, čím vicee u Boha
15 a u jeho cierkve (svaté) nižádného nemóž obtiežiti křivá
kletba. Protož tak od té kletby sebe rozvázati nežádaj,
kterúž vie, že nikoli nenie svázán.“

„Nespravedlivá kletba škodí více tomu, jenž klně, nežli
kletému.“⁵⁵ *K 179*

20 Opět⁵⁶ jest psáno, že více má býti následováno (t. vá-
ženo) své svědomie nežli prelátův kletba.

Opět⁵⁷ jest psáno: „Křivá kletba ani před Bohem, ani
před sborem vieže.“

Svatý Augustýn:⁵⁸ „Vedle obecné viery ani Bohu
25 škoditi kto móž, ani Bóh nespravedlivě škoditi komu móž,
ani škoditi nespravedlivě komu trpí.“

Opět⁵⁹ psáno jest: „Ktož spravedlivý jest a nespravedlivě
jest klet, odplata jemu se dáva (od Boha).“

Opět⁶⁰ psáno jest: „Když | poddané klnú, kteřížto (pod-
30 daní) ke zlému nuceni nemohú (spravedlivě) býti, tehdy
kletby nemají poslúchatí, neb ‘ani před Bohem, ani před
sborem jeho (křestanským) koho obtěžuje křivá kletba’.“

Svatý Augustýn⁶¹ die: | „My na nižádného kletby vy-
40 datí nemóžeme (hodně), jedné na přemoženého (v zlosti)
aneb na toho, jenž dobrovolně se přiznal (k zlosti).“

Svatý Jeroným⁶⁴ takto die: „Ti, jichž hřiechové zjevni
sú, z sboru vymietajme; ale kdež hřiech zjevny nenie, vyvrci
z sboru nižádného nemóžeme, abychom snad, vytrhajíce
kúkol, nevytrhali s ním také i pšenice.“

60 Opět⁶⁵ psáno jest: „Nižádný biskup kterého kolivěk
(člověka), bez jisté a zjevne příčiny hřiecha, obcovanie ne-
zbavuj sboru křestanského. Neb poňavadž vyobcovanie
(kletba) smrti (t. hřiecha smrtedlného) jest potupenie, pro-
tož nemá pro jiné než pro smrtedlný hřiech uloženo býti,
65 a to na ty, kteříž nemohú | jinak polepšení býti.“ *K 181*

Opět⁶⁵ psáno jest: „Súd Boží na pravdě, kterážto ani zklamává, a ani zklamána bývá, vždy záleží; ale súd sboru (křesťanského) někdy po domnění (nejistém) jde, které-mužto sboru i zklamati (t. jiného) i zklamánu býti (od jiného) se přiházíe. Protož někdy přiházíe se, že ten, kterýž svázán jest (právě) před Bohem, před sborem (v domnění, ač tak nenie) jest rozvázán, a ten, kterýž svoboden jest před Bohem, sborskú (lidskú) kletbú (v domnění) jest svázán.“

Svatý Řehoř⁶⁷ takto die: „Mezi řečmi chvaličov a tu-pičov k svědomí utéci se máme, a nebude-li nalezena do-
rota, kteráž o nás řečena jest, veliké zamúcenie máme mieti; a opět nebude-li v něm nalezena zlost, kterúž o nás lidé mluvie, u velikú máme radost poskočiti (t. myslí pozdvihnúti). Neb co jest, že ne všickni (t. nás) chválé | a svědomie⁶⁸ nás svobodny ukazuje? Máme Pavla, jenž die:⁶⁸ ‘Chvála nášš tato jest, svědectvie svědomie náššeho.’ Job také die:⁶⁹ ‘Aj, v nebi svědek mój.’ Protož jest-li nám svědek v nebi, svědek v srdci, nechajme bláznov vně mluviti, což chtie.“
Týž Řehoř svatý⁷⁰ die: „Ve všech věcech protivných, kteréz se v tomto životě přiházjí, sám, jakož viete, všemohúcieho Boha súd má býti vážen a k srdci svému vždy máme se utiekati, aby nižádného člověka tu jazyk nevinil (t. nemohl hodně viniti), kdež svědomie nežaluje. Neb kohož svědomie brání, svoboden jest mezi žalobníky; a svoboden bez žaloby býti nemóz, když samo, jenž vnitř jest, svědomie žaluje.“ To svatý Řehoř.

Protož k témuž die Katún:⁷¹ „Když dobře živ jsi, netbaj řečí zlých (t. lidí); na vóli nášš nenie, co by každý mluvil.“

| Z těchto řečí dovedeno jest, která kletba vieže, a která⁶⁷⁵ K 183

nevieže: neb nespravedlivá nevieže, aniž od obcovanie svatých vymietá.

Zakládá se tento rozum v IIII. knihách | Mojžiešo- M 208 a

vých v XXIII. kapitule⁷², kdež se die: „Kterak zlořečiti budu toho, kohož nezlořečí Bóh? Proč bych hyzdil toho, jehož Pán (Bóh) nehyzdí?‘ A dole je⁷³ psáno jest: „Neniet Bóh, aby lhal, ani jakožto syn člověka, aby se změnil. I zdali řekl jest, a neučiní? Mluvil jest, a nebude naplněno? K žehnání přiveden sem (Boží volí), žehnánie (Božieho) brániti nemohu.“ A dáva je prorok⁷⁴ příčinu, proč nemá⁶⁸⁵ zlořečiti lidu, die: „Nenie modly v Jakubovi (t. v pokolení Jakubově), ani se vidí modla (t. nižádný nevidí modly) v Israeli (t. v pokolení Israelově). Pán Bóh jeho (lida toho) s ním jest.“

Opět v psalmě CVIII. die David:⁷⁵ „Zlořečiti budú oni, a ty žehnati.“

Matúš v V. kapitule⁷⁶: „Blahoslaveni jste, když | zlořečiti budú vás lidé a puditi budú vás a řkú všecko zlé proti vám, lžíce (vám to činiece) pro mě.“

Lukáš v VI. kapitule⁷⁷: „Blahoslaveni budete, když vás nenáviděti budú lidé a když odlúcie vás (t. od obce) a haněti budú a vyvrhú (nechtiece jmenovati) jmeno vaše jako zlé pro Syna člověchieho. Radujte se v ten den a veselte se. Aj, jistě odplata vaše mnohá jest v nebesiech.“

A v XIX. kapitule svatého Matúše⁷⁸ die Kristus: „Což jest Bóh spojil (milostí), člověk neluč.“

A svatý Pavel k Římenínóm v VIII. kapitule⁷⁹ die: „Jest-li Bóh s námi, kto proti nám? Kto bude žalovati na vyvolené Božie? Bóh, kterýž spravdivy činí, kto jest, jenž by potupil?“

A svatý Lukáš v Skutciech apoštoľských v X. kapitule⁸⁰ die, že řekl jest Bóh Petrovi: „Což Bóh učistil jest, ty neříekaj nečisté.“

A svatý Petr v prvé | epištole v III. kapitule⁸¹ die: „Kto jest, jenž by vám škodil, budete-li dobrého (t. dobré

710 věci) milovníci? Pakli co trpíte pro spravdnost, blahoslavení (t. jste).“

A že podlé řeči svatého Řehoře v kázání⁸², v básni býti má (t. mají se jí báti) pastýřova (prelátova) kletba (neb odsúzenie),“ protož vážití má poddaný (člověk), aby měl bázen tak, že zkusě vedlé Kristova zákona svědomie svého, a viny, pro niž ho klnú, nenalezna (na sobě), báti se má: netrpělivosti, v niž by mohl uběhnúti; druhé, pádu od ustavičnosti; třetíe, křivě klnúcieho (jenž klně) zhynutie (na duši); čtvrté, svých bližních škody, kteráž by mohla pro kletbu vzniknúti, jakož jest úžitečného kázanie a posvátných věcí stavenie; neb ten, jenž bláznivě klně, jest někdy příčina zatracenie mnohých, kletému (člověku) v kázání překážeje, jímž by je učil úžitečně zákonu Božíemu; páté má se báti, aby od pravdy, kterúž on kletý vede, jeho bližní se neodvrátí; šesté, aby jeho bližní nehřěšili, jeho se varující, rúhajíce se jemu a skutky laskavé odlučující (t. od něho); sedmé má se báti, aby křivá kletba od křěstanóv nebyla stvrzena, neb vydávána bývá křivá velmě často, a říedko pravá. Ale nemá se báti (spravedlivý), by jemu na duši škodila křivá kletba, 730 ale má se radovati a veseliti, že jemu skrze ni odplata blahoslavenstvie se připravuje; | neb die najspravedlivější biskup a súdcě v Matúšově V. kapitule⁸³: „Blahoslaveni jste, když zlořečiti budú vás lidé a puditi budú vás a řkú všecko zlé proti vám, lžíce pro mě; radujte se a veselte se, nebť odplata vašě hojná jest v nebesiech“; a v Lukášově VI. kapitule⁸⁴ die: „Blahoslaveni budete, když vás nenáviděti budú | lidé a když odlúcie vás a haněti budú a vyvrhú jmeno vašě jako zlé pro Syna člověcieho. Radujte se v ten den a veselte se. Aj, jistě odplata vašě mnohá jest v nebesiech.“ 735

740 Tak psáno jest na stěně v Betlémě, proto, aby se knězie naučili, proč a kdy a kterak mají kléti, a aby nechválali kletbami. A také proto, aby lidé jiní nedali sebe kletbami křivými od pravdy Božie ohroziti, a budú-li je kléti, aby mše a pokorně trpěli, čakajíce věčného od svého Spasitele 745 požehnanie, jimž die x v súdny den: „Podte, požehnaní, přijmete kráľovstvie nebeské, jenž vám jest před ustavením světa pripraveno.“

KAPITULA ŠESTÁ

Šestý blud jest svatokupectvie, jenž jest velmě i kněží 750 i jiné lidi porazilo. Věziž, že ten blud svatokupectvie zaviera i svatoprodávanie, ač jsta dvě slově této, svatokupectvie a svatoprodávanie, jakož to slovo ‘kupec’ znamená i toho, jenž kupuje, i toho, jenž prodává, jako to slovo ‘trhovec’. Dále věz, jakož vzniklo slovo ‘svatokupectvie’, žeť lépe vznikne než 755 latině ‘simonia’. Neb latinníci dali sú tomu bludu jméno od Šimona, ‘simonia’, jenž jest chtěl moc Ducha svatého u apoštolov kúpti, aby rucě kladl na lidi, a komu by vložil, aby přijal dar Ducha svatého; ale česky ten blud má jméno ‘svatokupectvie’ od skutka, protože svatú věc lidé prodávají 760 neb kupují, neb chtie prodávati a kupovati nezřiezeně, jakož o tom psal sem mnoho v knihách českých o svatokupectví. Protož věz, že svatokupectvie jest neřádná vôle, duchovní věc za časnú proměnití.

765 Z toho máš, že ktož má žádost neřádnú, aby kázal, křstil, oddával, uvodil, žehnal, mazancě světil, rucě vzkládal, světil kněží, kostely, kalichy, oltáře, ubrusy, bírmoval lidi, dával obroky, pohřeby prodával v kostele, na hřbitově neb v kaple,

770 neb pro službu, pro dary neb pro priezen těleštnú k obro-
kóm pomáhal kerú kolivěk nezřiezenú žádostí: každý taký
jest svatokupec, ale prvým jménem svatoprodavač, protože
zlú žádost má, aby duchovní věc ođmėnil za těleštnú neb
za časnú, tověz za penieze | neb za jiný těleštný pŕžitek *M 209 a*
neb za službu neb za chlúbu a za přiezen biednú. A zase
775 ktož žádá neřádně promėniti těleštnú věc za duchovní,
jakožto penieze, služby, dar kerý, za kněžstvie, za biskup-
stvie a za jiné věci svrchu již řečené: každý taký jest svato-
kupec, protože neřádně chce mieti duchovní věc, tověz
posvátnú, za věc těleštnú. A tu věz, že posvátná věc neb *K 190*
780 duchovnie slove, jenž jest dar Boží, daný zvláště k duší
spasení, v kerěžto věci pohřiechu lidé velmě svú žádostí
blúdie. Protož aby ten blud byl oznámen, v Betlémě stojí
na stěně takto psáno:

SVATOKUPECTVIE

785 Svatokupectvie jest pilná vŕle k kupování neb prodávání
něco duchovnieho (t. věci duchovnie) neb k duchovní věci
přidaného. Ale krátcě a lépe takto: Svatokupectvie jest
neřádná vŕle, duchovní věc za časnú promėniti.^{84a}

790 Le v papež⁸⁵ die: „Dar (Ducha svatého) když ne darmo
(bez peněz) sě dává a běře, dar nenie (neslove); a svatokupci
ne darmo berú; protož daru, kerýž najviece v kostelních
úřadiech bývá, neberú. A poňavadž neberú, nemají; a poň-
vadž nemají, ani darmo, ani ne darmo komu dáti mohú.
Což tehdy dávají? | Jistě, což mají. A co mají? Jistě ducha *K 191*
795 lži. Kterak toho dovodíme? (T. takto.) Neb poňavadž duch
pravdy (Duch svatý) – jakož svėdčí Pravda (Kristus),⁸⁶
z nież (Pravdy, Krista) pochodí – darmo (t. bez peněz) sě
běře (od svatých, že je berú), bez pochybenie duch lži že